

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2849

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de zesvoudig moordenaar Cevdet Yilmaz die met onbegeleid verlof mag* (ingezonden 11 juli 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 2 september 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2672

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de uitspraak van de Rechtbank Den Haag in kort geding tegen de Staat waarin is bepaald dat Cevdet Yilmaz, zesvoudig moordenaar, met onbegeleid verlof mag?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het jegens nabestaanden een grove schande is dat deze moordenaar dankzij het justitieel wanbeleid een gezin heeft kunnen stichten en naast 12 jaar regelmatig begeleid verlof nu ook mag genieten van onbegeleid verlof? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ik besef dat deze ontwikkeling voor slachtoffers en nabestaanden zwaar en ingrijpend is. Voorts wijs ik erop dat de casus Yilmaz uniek is. Er is geen andere levenslang gestrafte in een tbs-kliniek met een machtiging voor verlof, begeleid of onbegeleid. De basis voor de vrijheden die dhr Yilmaz zijn toegekend, is gelegen in het beleid met betrekking tot de detentie en verpleging van dhr Yilmaz dat mijn ambtsvoorganger heeft neergelegd in een memo van 9 juli 2001. De Van der Hoevenkliniek was destijds bereid om betrokkene op te nemen en te behandelen, op voorwaarde dat hij als een reguliere tbs-gestelde kon worden bejegend, dus inclusief trapsgewijze toekenning van vrijheden wanneer die behandelinhoudelijk aan de orde

¹ Rechtbank Den Haag, 10 juli 2014, <http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Rechtbanken/Den-Haag/Nieuws/Pages/Staat-moet-meewerken-aan-onbegeleid-verlof.aspx> en http://www.telegraaf.nl/binnenland/22840524/_Zesvoudig_moordenaar_mag_op_onbegeleid_verlof_.html

zouden komen. Op 13 september 2002 is voor dhr Yilmaz een machtiging begeleid verlot aan de kliniek afgegeven. Deze machtiging is op 24 augustus 2007 – als gevolg van het gewijzigde (verlot)beleid ten opzichte van levenslang gestraften – ingetrokken. De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, de hoogste rechterlijke instantie voor penitentiair-rechtelijke geschillen, heeft echter op 31 maart 2008 het daartegen door dhr Yilmaz aangetekende beroep gegrond verklaard. Daarom heeft dhr Yilmaz sinds die datum wederom begeleid verlot. Nu volgt daarop, door de recente uitspraak van de voorzieningenrechter, een machtiging voor onbegeleid verlot, gedateerd 18 juli 2014. Het is thans niet meer het beleid levenslang gestraften in een TBS-kliniek te plaatsen. zie ook antwoord 4.

Vraag 3

Wat gaat u per direct doen om deze crimineel alsnog weg te houden uit de samenleving?

Antwoord 3

In de uitoefening van het verlot zal rekening worden gehouden met de woon- en verblijfplaats van slachtoffers en nabestaanden. De kans op een ongewenste confrontatie met dhr Yilmaz wordt zo geminimaliseerd.

Vraag 4

Klopt het dat Cevdet Yilmaz weliswaar de enige levenslanggestrafte is die in aanmerking komt voor verlot, maar dat het nog altijd zo is dat levenslanggestraften in een tbs-kliniek kunnen worden opgenomen en aldaar in aanmerking kunnen komen voor resocialisatie?

Antwoord 4

Op grond van artikel 13, derde lid, Wetboek van Strafrecht kunnen gedetineerden wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van hun geestvermogens worden overgeplaatst naar een FPC. Dit betekent dat in de uitzonderlijke situatie dat sprake is van een indicatie voor medisch noodzakelijke psychiatrische behandeling, de gedetineerde kan worden overgeplaatst naar een FPC. Daarmee is niet gezegd dat altijd een op resocialisatie gerichte behandeling wordt geboden. Ook in FPC's wordt de vrijheidsstraf ten uitvoer gelegd.

Vraag 5

Klopt het dat er ook bij levenslanggestraften die in de gevangenis verblijven aan resocialisatie wordt gewerkt? Zo ja, deelt u de mening dat in het geval van levenslanggestraften, of zij nou in een tbs-kliniek of in de gevangenis verblijven, niet moet worden gewerkt aan resocialisatie aangezien het niet de bedoeling is dat zij ooit nog in de samenleving zullen terugkeren ondanks een piepkleine kans op gratie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Zoals reeds aan uw Kamer gemeld naar aanleiding van vragen van het lid Recourt (PvdA) d.d. 20 december 2013², is in artikel 2, tweede lid, van de Penitentiaire Beginselenwet bepaald dat met de handhaving van het karakter van de vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel de tenuitvoerlegging hiervan zo veel mogelijk dienstbaar wordt gemaakt aan de voorbereiding van de terugkeer van de betrokkene in de maatschappij. Zowel uit het zinsdeel «met de handhaving van het karakter van de vrijheidsstraf», als uit het zinsdeel «zo veel mogelijk» moet worden afgeleid dat de aard van de levenslange gevangenisstraf zich verzet tegen de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving op een wijze zoals die bij tijdelijke gevangenisstraffen mogelijk is. Dit neemt evenwel niet weg dat daar waar het verlenen van gratie zou worden overwogen, de invrijheidstelling van de levenslanggestrafte niet zonder een deugdelijke voorbereiding op de terugkeer in de samenleving kan plaatsvinden.

² Kamerstukken II, Vergaderjaar 2013–2014, Aanhangsel van de Handelingen nr. 1336.

Vraag 6 en 8

Hoeveel kost het doelloos werken aan de resocialisatie van een levenslanggestrafte de belastingbetaler?

Hoeveel kost een levenslanggestrafte de belastingbetaler per jaar als deze persoon in een gevangenis zit en hoeveel als deze persoon in een tbs-kliniek zit?

Antwoord 6 en 8

In de V&J-begroting 2014 (TK, vergaderjaar 2013–2014, 33 750 VI, nr. 2, blz. 98) is vermeld dat de gemiddelde dagprijs van de rijks- en particuliere FPC's € 527,- bedraagt. Dit bedrag is inclusief de toerekening van DJI-brede overhead. Volgens dezelfde V&J-begroting 2014 (blz. 97) is de gemiddelde dagprijs GW € 244,- (incl. DJI-brede overhead).

Vraag 7

Deelt u de mening dat een persoon aan wie door de rechter een levenslange gevangenisstraf is opgelegd in de gevangenis thuis hoort en niet in een dure tbs-kliniek? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

In beginsel worden vrijheidsstraffen in een PI ten uitvoer gelegd. Wanneer een gedetineerde aan de criteria van artikel 13 Wetboek van Strafrecht voldoet – zie ook het antwoord op de vragen 3 en 4 – kan een overplaatsing naar een FPC plaatsvinden. Dit zal echter slechts bij hoge uitzondering het geval zijn. Met de instelling van de PPC's is het namelijk uitdrukkelijk de bedoeling geweest om psychiatrische zorg ook binnen het gevangeniswezen te kunnen verlenen.

Vraag 9

Hoeveel levenslang gestraften verblijven op dit moment in een tbs-kliniek en wat is daarvan de reden?

Antwoord 9

Op dit moment verblijven naast dhr Yilmaz twee andere levenslanggestraften in een FPC, dit op basis van advies van de adviescommissie geestelijk gestoorde gedetineerden. Zie ook het antwoord op vraag 10.

Vraag 10

Aan de hand van welke criteria wordt bepaald of iemand detentieongeschikt is?

Antwoord 10

De plaatsing van gedetineerden in een FPC geschiedt nadat een met redenen omkleed advies van een psychiater en psycholoog is overlegd. Dit advies wordt behandeld in een vergadering van de adviescommissie geestelijk gestoorde gedetineerden. Deze commissie adviseert mij over de vraag of sprake is van een indicatie voor medisch noodzakelijke psychiatrische behandeling die niet in detentie zou kunnen plaatsvinden.